

Komáromi Járásbíróság

Az ügy száma: 10.P.20.273/2020/41.

A felperes(ek):

A felperes(ek) képviselője: Dr. Olsavszky Péter Sándor

címe), aki a(z) I-II. rendű felperes(ek)e)t képviseli

Az alperes(ek): Takarékszövetkezet Jelzálogbank Nyrt., 1117 Budapest, Magyar Tudósok Körútja utca 9. G. ép. (Székhely), I. rendű

Az alperes(ek) képviselője:

, aki a(z) I. rendű alperes(ek)e)t képviseli

A per tárgya: kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítása

Í T É L E T

A bíróság megállapítja, hogy a 2006. szeptember 13. napján közjegyzői okiratba foglalt hitelazonosítójú ingatlanvásárlási jelzálogkölcsön szerződés érvénytelen.

A bíróság a 2006. szeptember 13. napján közjegyzői okiratba foglalt hitelazonosítójú ingatlanvásárlási jelzálogkölcsön szerződést az ítélet meghozataláig terjedő időre hatályossá nyilvánítja akként, hogy a felperesek az árfolyamváltozásból eredő kockázat következményeit 207,24 forintos árfolyamig kötelesek viselni.

A bíróság kötelezi az alperest, hogy 15 (tizenöt) napon belül fizessen meg a felpereseknek és ennek 2019. november 15. napjától a kifizetés napjáig járó minden naptári félév teljes idejére, az érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki egyező mértékű kamatát.

A bíróság kötelezi az alperest, hogy 15 (tizenöt) napon belül fizessen meg a felpereseknek ügyvédi munkadíjat.

A bíróság kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak az állami adó- és vámhatóság felhívásában megjelölt módon, és határidőben meg nem fizetett illetéket.

Az ítélet ellen a kézbesítésétől számított 15 (tizenöt) napon belül a Tatabányai Törvényszékhez intézett fellebbezésnek van helye, amelyet a Komáromi Járásbíróságnál elektronikus úton, vagy a nem elektronikusan kapcsolatot tartó fél esetén papír alapon, 4 (négy) példányban kell benyújtani.

A másodfokú bíróság a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálja el. A fellebbező fél azonban a fellebbezésében, a fellebbező fél ellenfele pedig a fellebbezés kézbesítésétől számított 15 napon belül tárgyalás tartását kérheti.

A másodfokú eljárásban a jogi képviselő a peres felek számára kötelező. Ha jogi képviselővel nem rendelkezik, a bíróság a fellebbezést hiánypótlási felhívás kiadása nélkül visszautasítja. A fellebbezést benyújtó fél pártfogó ügyvédi képviselő biztosítása iránti esetleges kérelmét a jogi segítségnyújtó szolgálatnál terjesztheti elő.

Indokolás

- [1] Az alperes jogelődje, az FHB Kereskedelmi Bank Zártkörűen Működő Részvénytársaság (a továbbiakban: alperes) mint hitelező és zálogjogosult, a felperesek mint adósok és zálogkötelezettek között 2006. szeptember 13-án közjegyzői okiratba foglalt hitelazonosítójú ingatlanvásárlási jelzálogkölcsön szerződés deviza alapú kölcsönhöz elnevezésű szerződés (továbbiakban: szerződés) jött létre.
- [2] A szerződés szerint a hitelező ingatlanon alapított jelzálogjog fedezet mellett az adósok részére összegű kölcsönt nyújtott, amelyet a hitelező forintban vállalt folyósítani legfeljebb összeg erejéig. A kölcsön célja a alatti ingatlan adósok általi megvásárlása.
- [3] A szerződés 3. pontja tartalmazza a kölcsön futamidejére és járulékaira vonatkozó rendelkezéseket. Eszerint a kölcsön éves ügyleti kamatlába 2,80%, mely kockázati kamatfelárat nem tartalmaz. A kölcsön éves ügyleti kamatlába 6 havi periódusonként változó.
- [4] A szerződés alapján az adós 0,22% havi kezelési költséget köteles fizetni, melynek éves mértéke 2,64%. Az adós a kezelési költséget havonta, ügyleti éven belül azonos részletekben köteles megfizetni.
- [5] A szerződés 3.4. pontja szerint a hitelező a kölcsön ügyleti kamatlábát és a kezelési költség mértékét jogosult egyoldalúan megváltoztatni. Ugyanezen pont tartalmazza azt is, hogy a kamatnak és a kezelési költségnek az adós számára kedvezőtlen változtatásra mely feltételek fennállta esetén jogosult a hitelező.
- [6] A szerződés 3.5. pontja szerint a THM évi 6,19%, melynek meghatározása az aktuális feltételek, illetve a hatályos jogszabályok figyelembevételével történt, és a feltételek változása esetén e mutató mértéke módosulhat.
- [7] A szerződés 4. pontja szerint az adós kizárólag a részére ténylegesen kifolyósított kölcsönösszegre számolt törlesztő összeget köteles a hitelező részére megfizetni. E pont tartalmazza a törlesztési ütemezést.

- [8] A szerződés 4.2. pontja szerint a törlesztő részlet aktuális nagyságáról az első kamatperiódusra vonatkozóan a kölcsön folyósításának napjával, a további kamatperiódusokra vonatkozóan pedig minden kamatperiódus első napjával a hitelező a Lakossági Hitelezési Üzletszabályzatában rögzítettek szerint, az eredeti esedékességi időpontok változatlanul hagyásával a kölcsönszerződés szerinti devizában új törlesztő összeget állapít meg, melyről az adóst 15 napon belül törlesztési értesítő megküldésével írásban értesíti.
- [9] A szerződés 4.6. pontja szerint amennyiben az adós a kölcsönszerződésből fakadó fizetési kötelezettségének határidőben bármely oknál fogva nem, vagy csak részben tesz eleget, a hitelező a lejárt tartozások után a késedelem idejére az esedékesség napjától, a mindenkori ügyleti kamatláb továbbá évi 6% mértékű késedelmi kamat felszámítására jogosult, az adós pedig annak megfizetésére köteles.
- [10] A szerződés 5.1. pontja szerint a kölcsön járulékai:
- évi 2,80% ügyleti kamat, mely a hitelező által 6 havi kamatperiódusonként egyoldalúan változtatható,
 - a kölcsön havi 0,22%-ának megfelelő mértékű induló, ügyleti évenként a hitelező által egyoldalúan változtatható mértékű kezelési költség,
 - fizetési késedelem esetére a mindenkori ügyleti kamatláb plusz évi 6% mértékű késedelmi kamat,
 - valamint a zálogjoggal biztosított követelés és a zálogjog érvényesítésének költségeire fedezetül szolgáló, a kölcsöntőke 20%-ára, mint jogérvényesítési költségbiztosíték.
- [11] A szerződés 8.1. pontja szerint a kölcsön árfolyamkockázatával kapcsolatban az adós kijelenti, hogy az erre vonatkozó, a hitelező által részére nyújtott részletes tájékoztatást megismerte, a devizahitel igénybevételével együtt járó és kizárólagosan őt terhelő árfolyamkockázattal tisztában van. Jelen szerződés aláírásával az adós tudomásul veszi, hogy ezen kockázat vagyoni kihatásait teljes mértékben ő viseli. Kijelenti továbbá, hogy az árfolyamkockázatból adódó lehetséges hatásokat alapos megfontolás tárgyává tette és a kockázatok fizetőképességének és vagyoni helyzetének megfelelően mérlegelve vállalta.
- [12] A szerződés 8.4. pontja tartalmazza, hogy amennyiben a szerződés a hitelező és több adós vagy zálogkötelezett között jön létre, akkor ahol a szerződés adóst, zálogkötelezettet említ, azon valamennyi, azonos státuszú szerződő felet érteni kell.
- [13] A 8.6. szerint a szerződő felek megállapítják, hogy a hitelező valamennyi szerződő fél részére a jelen szerződés aláírását megelőzően kellő időben átadta az Üzletszabályzatot, és felhívta a figyelmüket az Üzletszabályzatban foglalt általános szerződési feltételekre. Az adós kijelenti továbbá, hogy a hitelező jelenleg érvényes hirdetményét szintén megismerte és magára kötelezőnek elfogadta.
- [14] A kölcsönszerződés aláírását megelőzően a felperesek 2006. augusztus 21. napján kölcsönkérelmet töltöttek ki, melynek utolsó oldala tartalmazza, hogy deviza kölcsön esetén az aláíró nyilatkozik arról, hogy a bank felvilágosítását, amely szerint a devizában kért kölcsön vonatkozásában az árfolyamváltozásból eredően a kölcsön adósának árfolyamkockázata keletkezik, megértette és tudomásul veszi. Az aláíró kijelentette, hogy a

bankkal szemben sem az árfolyamkockázatból eredő, sem az árfolyamkockázatokra vonatkozó tájékoztatással összefüggésben követeléssel nem lép fel.

- [15] Az FHB Jelzálogbank Nyilvánosan Működő Részvénytársaság 2006. augusztus 15. napjától érvényes Lakossági Hitelezési Üzletszabályzata (a továbbiakban üzletszabályzat) I.9. pontja szerint devizahitel olyan lakáshitel, illetve általános jelzáloghitel, melynek kölcsönösszege a kölcsönszerződésben meghatározott külföldi pénznemben kerül nyilvántartásra és elszámolásra.
- [16] Ugyanezen pont szerint:
Folyósítási árfolyam: a devizahitelek forintban történő folyósítása esetére az FHB által meghatározott és alkalmazott, az ügyfélforgalom számára nyitva álló helyiségekben, valamint az FHB internetes honlapján (www.fhb.hu) közzétett napi árfolyam. Amennyiben a Hitelfelvevő által vagy nevében teljesített többletbefizetés forintban történő visszafizetésére kerül sor, úgy az FHB a devizában nyilvántartott ezen többletbefizetés forint ellenértékét a folyósítási árfolyamán bocsátja a Hitelfelvevő rendelkezésére.
Törlesztési árfolyam: a devizahitelek alapján a Hitelfelvevőt terhelő valamennyi, devizában nyilvántartott és elszámolt fizetési kötelezettség forintban történő megfizetésének esetére az FHB által meghatározott és alkalmazott, az ügyfélforgalom számára nyitva álló helyiségekben, valamint az FHB internetes honlapján (www.fhb.hu) közzétett napi árfolyam.
- [17] Az üzletszabályzat II. 3. pontja tartalmazza a devizahitelek általánostól eltérő szabályait, mely szerint: Az olyan lakossági hitelek esetében, ahol a Hitelfelvevő kölcsönszerződés alapján fennálló tartozása valamely külföldi pénznemben kerül meghatározásra, nyilvántartásra és elszámolásra, az Üzletszabályzat rendelkezéseit a jelen fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.
- [18] Az FHB devizahitelt a Hirdetményében meghatározott külföldi pénznemekben nyújt. Devizahitel nyújtása esetén a Hitelfelvevőt a kölcsönszerződés alapján terhelő fizetési kötelezettségek meghatározása, nyilvántartása és elszámolása devizában történik.
- [19] A devizahitelt az FHB – a kölcsönszerződésben foglalt rendelkezésektől függően – a nyilvántartás pénznemében, avagy forintban folyósítja. Devizahitel forintban történő folyósítása esetén az FHB a devizahitel forint ellenértékét a folyósítás napján érvényes folyósítási árfolyamán bocsátja átutalással a Hitelfelvevő rendelkezésére akként, hogy az a folyósítást követő banki napon álljon a Hitelfelvevő által a kölcsönszerződésben meghatározott számlán rendelkezésre.
- [20] A devizahitelből fennálló, illetve ahhoz kapcsolódó fizetési kötelezettségeit a Hitelfelvevő – a kölcsönszerződésben foglalt rendelkezésektől függően – a nyilvántartás pénznemében, avagy forintban jogosult és köteles teljesíteni. Amennyiben a Hitelfelvevő fizetési kötelezettségét olyan tartozása tekintetében köteles forintban teljesíteni, melynek nyilvántartása és elszámolása devizában történik, úgy a forintban teljesített fizetést az FHB a teljesítés napján, az aznap érvényes törlesztési árfolyamán – a Hitelfelvevő minden további rendelkezése nélkül – a nyilvántartás pénznemére átváltja, és az így átváltott összeget a tartozás esedékessé válásának időpontjában – késedelmes teljesítés esetén a teljesítés napján – elszámolja törlesztésként.

- [21] A devizahitelek törlesztő összegének megfizetése kizárólag a kölcsönszerződésben meghatározott pénznemben, bankszámláról történő átutalással lehetséges. A törlesztő részlet aktuális nagyságáról az esedékességet megelőzően az FHB – kamatperiódusonként – törlesztési értesítőt küld a Hitelfelvevő részére.
- [22] A devizahittel kapcsolatos egyes fogalmak (devizahitel, folyósítási árfolyam, törlesztési árfolyam) meghatározását az Üzletszabályzat I. 9. pontja tartalmazza.
- [23] A devizahitel felmondása folytán esedékessé váló devizatartozást a felmondás napján érvényes törlesztési árfolyamán az FHB jogosult forintra átszámítani és ezen időponttól a tartozás teljes megfizetéséig azt forintban nyilvántartani és a befolyó törlesztéseket forintban elszámolni. A forintra átszámított követelés ügyleti kamat mértékére a vonatkozó kölcsönszerződés rendelkezései az irányadók.
- [24] Az FHB a kölcsönszerződést – a jelen Üzletszabályzatban meghatározottakon túl – jogosult azonnali hatállyal felmondani akkor is, ha:
- a Hitelfelvevő nem vagy nem szerződésszerűen tesz eleget a kölcsönszerződésben meghatározott pótfedezet-nyújtási kötelezettségének, vagy ha a kölcsönszerződésben meghatározott hitel/hitelbiztosítéki értékarány a meg engedett mérték fölé emelkedik;
 - egy esetleges árfolyamváltozás esetén a Kölcsön nem fedezi a kölcsön céljaként meghatározott építési munkáknak a hitelbírálat alapját képező költségvetésben meghatározott hányadát, és Hitelfelvevő nem tesz eleget a kölcsönszerződés szerinti különbözet-fizetési kötelezettségének.
- [25] Az alperesi jogelőd a perbeli egyedi kölcsönszerződésben foglalt kölcsönösszeget a felperesek rendelkezésére bocsátotta, a felperesek a mai napig fizetik a törlesztőrészleteket.
- [26] Az alperesi jogelőd 2015. május 3. napján megküldte a felperesek részére a törvényi elszámolás részletezését, mely szerint a 2015. február 1-jei elszámolási adatok alapján meghatározott tisztességtelen (visszatérítendő) összeg az elszámolást az I. r. felperes 2015. május 4. napján vette át. Az alperes 2015. október 21. napján kiegészítő elszámolást küldött a felpereseknek, mely szerint a tisztességtelenül felszámított összeg további amelynek visszautalása iránt az alperes intézkedett. A kiegészítő elszámolást az I. r. felperes 2015. november 4. napján vette át.
- [27] Az alperesi jogelőd neve 2018. június 25. napjával Takarékszövetkezet Nyrt.-re változott.
- [28] A felperesek keresetüket többször módosították, a legutóbbi módosítás szerint három, egymással eshetőleg viszonyban álló keresetet terjesztettek elő.

Elsődlegesen annak megállapítását kérték, hogy a perbeli szerződésbe foglalt árfolyamkockázati tájékoztatás nem felel meg a jogszabálynak, ezáltal a szerződés érvénytelen. A felperesek előadták, hogy a szerződés csupán az ő nyilatkozatukat tartalmazza arról, hogy az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatást megismerték, azonban a kockázat lényegét, mértékét, következményét az alperes nem ismertette, sőt az alperes

részéről eljár alkalmazottak a deviza alapúság hátrányairól említést sem tettek. Előadták, hogy ténylegesen semmilyen tájékoztatás nem történt, ezért a szerződés nem felel meg a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 203. § (6)-(7) bekezdéseiben foglalt előírásoknak, a 2/2014. PJE határozat 1. pontjának, és utaltak a 6/2013. számú PJE határozatra.

- [29] A felperesek állítása szerint 2019. november 15. napjáig az alperes részére. A felperesek a felülvizsgált elszámolás adatait alapul véve kiszámították, hogy 20%-os árfolyamplafon esetén a maximált árfolyam 207,27,- Ft, mely alapulvételével átszámították a tartozásukat 2006. november 15. napjától kezdődően. Az átszámítás menete szerint a kamatot és a kezelési költséget felszámolták a hónap elején fennálló tőketartozásra, amelyet a maximum 20%-os (maximum 207,27,- Ft-os) árfolyamváltozással számolt CHF értéken az adott napi tranzakcióból levontak, és a fennmaradó résszel csökkentették a tőketartozást. Ezt göngyölítve a felperesek számítása szerint 2019. november 15. napján az alperes részére jogalap nélkül kifizetett összeg (többlet) és késedelmi kamata visszafizetésére kérték kötelezni az alperest. A felperesek ezen összeget megfizettek.
- [30] A felperesek másodlagosan annak megállapítását kérték, hogy a kölcsönszerződés érvénytelen, mivel az nem tartalmazza a szerződés tárgyát és a törlesztőrészletek összegét. A felperesek a másodlagos kérelem kapcsán kérték a szerződés hatályossá nyilvánítását, és kérték marasztalni az alperest és késedelmi kamata megfizetésére.
- [31] Harmadlagosan a felperesek arra hivatkoztak, hogy a kezelési költség kikötése miatt (egyrészt azért, mert a kezelési költség ellentételezéseként a hitelező valós szolgáltatást nem nyújtott, másrészt azért, mert a kezelési költséget a hitelező devizában tartotta nyilván) a szerződés részlegesen érvénytelen, jogkövetkezményként pedig a szerződés hatályossá nyilvánítása mellett kérték kötelezni az alperest és késedelmi kamata megfizetésére.
- [32] Az alperes mindhárom kereseti kérelem elutasítását kérte.
Az elsődleges kereseti kérelem kapcsán hivatkozott arra, hogy a kockázatfeltárás mindenben megfelel a jogszabályoknak és a C-51/17 EUB ítéletben rögzített feltételeknek, az alperes világos és érthető tájékoztatást adott. Vitatták a 20%-os mértékű árfolyamkockázat mértékét, és a felperesek számítását azon az alapon, hogy az nem felel meg a törvényi elszámolás adatainak. A felperesek másodlagos kérelme kapcsán hangsúlyozta az alperes, hogy a szerződés 1.1. pontja pontosan tartalmazza a szerződés tárgyát és a törlesztőrészletek összegét. E körben hivatkozott a 6/2013. PJE 3.2. a. pontjára. A felperesek harmadlagos kereseti kérelmére előterjesztett védekezés szerint a bank a kezelési költség fejében tényleges banki többlétszolgáltatásokat nyújt, amely tevékenységével összefüggésben kezelési költséget érvényesíthet. A kezelési költség a szolgáltatás és ellenszolgáltatás arányát meghatározó világos és érthető szerződési kikötés, amelyre nem alkalmazhatóak a tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó rendelkezések. Az alperes vitatta továbbá a felperesek harmadlagos kérelme kapcsán előterjesztett számítását is.
- [33] A felperes elsődleges keresete alapos.
- [34] A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény (Ptké.) 50. § (1) bekezdése szerint jelen perben a 2006. szeptember 13-i szerződéskötéskor hatályos Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvényt (a továbbiakban: régi Ptk.) kell alkalmazni.

- [35] A régi Ptk. 198. § (1) bekezdése alapján a szerződésből kötelezettség keletkezik a szolgáltatás teljesítésére és jogosultság a szolgáltatás követelésére.
- [36] A régi Ptk. 205. § (1) bekezdése szerint a szerződés a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jön létre és a régi Ptk. 205. § (2) bekezdés értelmében a szerződés létrejöttéhez a feleknek a lényeges, valamint a bármelyikük által lényegesnek minősített kérdésekben való megállapodása szükséges.
- [37] A régi Ptk. 523. § (1) bekezdése szerint a kölcsönszerződés alapján a pénzügyi intézmény vagy más hitelező köteles meghatározott pénzügyösszeget az adós rendelkezésére bocsátani, az adós pedig a kölcsön összegét a szerződés szerint visszafizetni.
- [38] A 6/2013. Polgári jogegységi határozat 1., 2. pontjai szerint a deviza alapú hitel, kölcsön és pénzügyi lízingszerződések (a továbbiakban: deviza alapú kölcsönszerződések) deviza szerződések. A felek a hitelezőnek és az adósnak a kölcsönszerződésből fakadó pénztartozását egyaránt devizában határozták meg (kivétel pénznem) és azt mindkét fél forintban volt köteles teljesíteni (lehető pénznem). E szerződéstípusnál az adós az adott időszakban irányadó forintkölcsönnél kedvezőbb kamatmérték mellett devizában adósodott el, amelyből következően ő viseli az árfolyamváltozás hatásait: a forint gyengülése az adós fizetési terhének növekedését, erősödése pedig a csökkenését eredményezi.
- [39] A szerződő felek között fennálló információs egyensúlytalansági helyzetre tekintettel a Hpt. a régi Ptk. 205. § (3) bekezdésében foglaltakat meghaladó tájékoztatási kötelezettséget írt elő a pénzügyi intézmény számára a deviza alapú kölcsönszerződésből a fogyasztóra háruló kockázatot illetően.
- [40] A Hpt. 203. § (1) bekezdése kimondta, hogy a pénzügyi intézmény egyértelműen és közérthetően köteles ügyfeleit, illetve jövőbeni ügyfeleit a pénzügyi intézmény által nyújtott szolgáltatások igénybevételének feltételeiről, valamint e feltételek módosulásáról tájékoztatni. A (2) bekezdés szerint e tájékoztatást a pénzügyi intézmény köteles az ügyfél fogadására nyitva álló helyiségeiben könnyen hozzáférhető helyen kifüggeszteni, valamint az ügyfél kívánságára azt ingyenesen az ügyfél rendelkezésére bocsátani, továbbá elektronikus kereskedelmi szolgáltatás nyújtása esetén az ügyfelek számára folyamatosan és könnyen hozzáférhető módon, elektronikus úton is elérhetővé tenni. A (6) bekezdés által támasztott követelmény szerint olyan lakossági ügyféllel kötött szerződés esetén, amely devizahitel nyújtására irányul, illetőleg ingatlanra kikötött vételi jogot tartalmaz, a pénzügyi intézménynek fel kell tárnia a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot, amelynek tudomásulvételét az ügyfél aláírásával igazolja. A (7) bekezdés a) pontja értelmében e kockázattaljáró nyilatkozatnak tartalmaznia kell devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetén az árfolyamkockázat ismertetését, valamint annak hatását a törlesztő részletre.
- [41] A bíróság a kölcsönkérelemből, valamint az egyedi kölcsönszerződésből – és annak részét képező Üzletszabályzatból, továbbá a felperesek személyes előadásából – azt állapította meg, hogy a felek között deviza, svájci frank alapú kölcsönszerződés jött létre, és annak részévé vált az általános szerződési feltétel, az üzletszabályzat, továbbá a hitelező mindenkor hatályos hirdetménye is.

- [42] A felperesek elsődleges kereseti kérelmük alapjaként hivatkoztak arra, hogy a deviza alapú szerződést az alperes ügyintézőjének biztatására választották a forint alapú helyett. Az alperes részéről eljáró ügyintéző, - ugyanis arról tájékoztatta a feleket, hogy a deviza alapú szerződés összességében kedvezőbb fizetési konstrukciót eredményez a felpereseknek. Azt ugyan a II. r. felperes elismerte, hogy - tájékoztatta a felpereseket arról, hogy a deviza árfolyama változhat, amely azzal jár együtt, hogy a törlesztőrészek összege is változhat (megemelkedhet, csökkenhet), ugyanakkor azt a felperesek hangsúlyozták, hogy sem - sem az alperes részéről eljáró más személy arról nem adott tájékoztatást, hogy az árfolyamváltozás korlátlan mértékű is lehet.
- [43] A hivatkozott jogszabályi rendelkezésekből nem következik, hogy a szerződésből eredő árfolyamkockázatról való tájékoztatásnak külön, a szerződő fogyasztó által aláírt, kizárólag a kockázatfeltárást tartalmazó dokumentumban kell megtörténnie; ennek eleget tehet az aláírt szerződés szövegében foglalt tájékoztatás is, avagy olyan, egyéb okirat aláírása, amelyben a fogyasztó elismeri a részére adott tájékoztatás megtörténtét.
- [44] A bíróság mindezekre tekintettel a 28. sz. jegyzőkönyvben tájékoztatta a feleket, hogy az alperest terheli annak bizonyítása, hogy az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára az árfolyamkockázatról való rendelkezés tartalma a szerződéskötéskor – figyelemmel a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is – világos és érthető volt. A tájékoztatásból kitűnik, hogy az árfolyamváltozás hatására a törlesztőrészlet összege korlátozás nélkül akár többszörösére is megemelkedhet. Az árfolyamváltozás iránya és mértéke előre nem állapítható meg, annak nincsen felső határa. Az árfolyamváltozás lehetősége valós, vagyis a hitel futamideje alatt is bekövetkezhet.
- [45] Ezzel szemben a felpereseket terhelte annak bizonyítása, hogy a pénzügyi intézménytől azt a tájékoztatást kapták, hogy nem várható, hogy a forinttal szemben akkora áremelkedés legyen, ami a létfenntartásukat veszélyezteti, a családjukat veszélybe sodorná.
- [46] Az alperes tanúként indítványozta meghallgatni - és - tanúkat, akik az egyedi kölcsönszerződés aláírásánál az alperes ügyintézőjeként részt vettek.
- [47] - tanú a perbeli szerződésre konkrétan nem emlékezett, általánosságban tudott nyilatkozni arról, hogy a hasonló típusú szerződéseknél milyen tájékoztatást adtak az alperes részéről. A tanú arról számolt be, hogy az adósokat a banki alkalmazottak minden esetben tájékoztatták arról, hogy az árfolyam változása esetén a törlesztőrészlet összege is automatikusan változik. Azt hangsúlyozta a tanú, hogy a tájékoztatás nem terjedt ki arra, hogy az árfolyamváltozás mértéke nagy lesz, hiszen arról senki sem tudhatott.
- [48] A bíróság ezzel bizonyítottan találta azt a felperesi állítást, miszerint az eljáró banki alkalmazottak/ügyintézők tájékoztatása arra nem terjedt ki, hogy a törlesztőrészek összege akár korlátlanul is megemelkedhet.
- [49] A tanú nyilatkozata szerint, ha az adósok tudták volna, hogy az árfolyamváltozás olyan mértékű lesz, ahogy az 2008-ban bekövetkezett, biztosan alá sem írják a szerződést.

- [50] A bíróság a tájékoztatás megfelelőségének vizsgálata során figyelemmel volt az EUB C-186/16. számú ítéletére, melynek rendelkező része 2. pontja szerint a szerződési feltétel világos és érthető megfogalmazásának követelménye azt jelenti, hogy a hitelszerződések esetén a pénzügyi intézményeknek elegendő tájékoztatást kell nyújtaniuk a kölcsönfelvevők számára ahhoz, hogy ez utóbbiak tájékozott és megalapozott döntéseket hozhassanak. E tekintetben ez a követelmény magában foglalja, hogy annak a feltételnek, amely szerint a kölcsönt ugyanabban a külföldi pénznemben kell visszafizetni, mint amelyben folyósították, nemcsak alaki és nyelvtani szempontból, hanem a konkrét tartalom vonatkozásában is érthetőnek kell lennie a fogyasztó számára, abban az értelemben, hogy az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó ne csupán azt legyen képes felismerni, hogy annak a devizának az árfolyama, amelyben a kölcsönszerződést megkötötték, emelkedhet vagy csökkenhet, hanem értékelni kell tudnia egy ilyen feltételnek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is. Az ehhez szükséges vizsgálatokat a nemzeti bíróságnak kell lefolytatnia.
- [51] Az EUB C-51/17. számú ítélete 73. pontjában rögzíti, hogy az a követelmény, amely szerint a szerződési feltételeket világosan és érthetően kell megfogalmazni, nem korlátozható azok kizárólag alaki és nyelvtani szempontból való érthetőségére. A 74-75. pontok szerint a pénzügyi intézményeknek elegendő tájékoztatást kell nyújtaniuk a kölcsönfelvevők számára ahhoz, hogy ez utóbbiak tájékozott és megalapozott döntéseket hozhassanak, és e tájékoztatásnak ki kell terjednie legalább a kölcsönfelvevő lakóhelye szerinti tagállam fizetőeszköze súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének a törlesztőrészekre gyakorolt hatására. A 78. pont összefoglaló jelleggel rögzíti, hogy az a követelmény, amely szerint a szerződési feltételeket világosan és érthetően kell megfogalmazni, arra kötelezi a pénzügyi intézményeket, hogy elegendő tájékoztatást nyújtsanak a kölcsönfelvevők számára ahhoz, hogy ez utóbbiak tájékozott és megalapozott döntéseket hozhassanak. E tekintetben e követelmény magában foglalja, hogy az árfolyamkockázattal kapcsolatos feltételnek nemcsak alaki és nyelvtani szempontból, hanem a konkrét tartalom vonatkozásában is érthetőnek kell lennie a fogyasztó számára, abban az értelemben, hogy az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó ne csupán azt legyen képes felismerni, hogy a nemzeti fizetőeszköz a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti devizához képest leértékelődhet, hanem értékelni kell tudnia egy ilyen feltételnek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is.
- [52] A tájékoztatás tartalmát illetően szintén irányadó C-227/18. számú döntés rendelkező része szerint a világos és érthető megfogalmazás követelményének megfelel az a devizaalapú kölcsönszerződés, amely olyan feltételt tartalmaz, amely úgy terheli a fogyasztóra az árfolyamkockázatot, hogy nem figyelmezteti kifejezetten arra, hogy az árfolyamváltozásnak nincs felső határa, amennyiben a fogyasztót nem csupán arról a lehetőségről tájékoztatták, hogy annak a devizának az árfolyama, amelyben a kölcsönszerződést megkötötték, emelkedhet vagy csökkenhet, hanem értékelni tudja az árfolyamkockázatnak a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is.
- [53] A 2/2014. Polgári jogegységi határozat 1. pontja értelmében, ha a pénzügyi intézménytől kapott nem megfelelő tájékoztatás vagy a tájékoztatás elmaradása folytán a fogyasztó alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli, a szerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése tisztességtelen, aminek következtében a szerződés részlegesen vagy teljesen érvénytelen.

- [54] A Kúria devizahiteles ügyek jogalkalmazási kérdéseit vizsgáló Konzultációs Testülete 2019. április 10-i üléséről felvett emlékeztetője szerint a Kúria a C-51/17. számú ítélet értelmezése során fenntartja a 2/2014. Polgári jogegységi határozatában foglaltakat, azt továbbra is iránymutatónak tekinti. Az emlékeztetőben – egyebek mellett – rögzítette, hogy nem minősül megfelelő tájékoztatásnak, ha az árfolyamkockázat viselése csak kikövetkeztethető a szerződés egyes rendelkezéseiből, vagy több különböző okiratban szereplő rendelkezések együttes értelmezése alapján. A tájékoztatást – összhangban az EUB vonatkozó iránymutatásaival – akkor tartja megfelelőnek, ha abból kitűnik, hogy a fogyasztóra hátrányos árfolyamváltásnak nincs felső határa, vagyis a törlesztő részlet akár jelentősen is megemelkedhet, valamint, ha abból az is kitűnik, hogy az árfolyamváltás lehetősége valós, az a hitel futamideje alatt is bekövetkezhet. A tájékoztatásból egyértelműen ki kell tűnnie nemcsak annak, hogy az árfolyam-változással számolni kell, hanem annak is, hogy az nem elhanyagolható mértékű kockázatot jelent, és nem csak elhanyagolható mértékben növelheti a törlesztő részleteket.
- [55] A Kúria BH2020.152. számon közzétett eseti döntése értelmében a fogyasztói kölcsönszerződés árfolyamkockázatot telepítő rendelkezése akkor felel meg a vonatkozó követelményeknek, ha a szerződés, valamint a szerződéskötés előtt aláírt kockázatfeltáró nyilatkozat együttesen meghatározott tartalma alapján az adós – az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó mércéjén keresztül – nemcsak azt vehette számításba, hogy a perbeli kölcsönszerződéshez kapcsolódik árfolyamkockázat, de fel kellett ismerje annak konkrét lényegét, mibenlétét, a fizetési kötelezettségére gyakorolt hatását, továbbá azt, hogy kockázatviselésüknek nincs felső határa, az korlátlan.
- [56] A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa a Jpe.I.60.015/2021/15. határozatában (a továbbiakban: JPE határozat) – az EUB határozataira is figyelemmel – azt az elvi tartalmú döntést hozta, hogy a 2/2014. PJE határozat 1. pontja azzal kötelező értelmezéssel alkalmazható, amely szerint akkor megfelelő tartalmú az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás, ha az átlagosan tájékozott észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó a tájékoztatás alapján a szerződéshez kapcsolódó árfolyamkockázat tényén és mibenlétén kívül azt is felismerheti és értékelné tudja, hogy a forint árfolyama a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti deviza árfolyamához képest számára akár jelentős mértékben is kedvezőtlenül változhat, és ezáltal a fogyasztó fennálló tartozásának a szerződés szerinti ütemezésben esedékessé váló fizetési kötelezettségének mértéke jelentősen megemelkedhet.
- [57] A bíróság álláspontja szerint az alperes által a kölcsönszerződésben nyújtott tájékoztatás nem felelt meg e követelményrendszernek. A Kúria egyértelmű joggyakorlata szerint nem felel meg a tisztességes tájékoztatás követelményének az, ha a szerződés különböző rendelkezéseiből csak kikövetkeztethető az árfolyamkockázat fogyasztóra gyakorolt gazdasági következménye (Gfv.VI.30.074/2020/6., Gfv.VI.30.330/2020/8.). A JPE határozat által megfogalmazott jogértelmezési mércéből az következik, hogy nem felel meg a világosság és érthetőség követelményének az a tájékoztatás, amelyből az átlagosan tájékozott fogyasztó számára az ugyan érthető, miszerint az árfolyamkockázat korlátozás nélkül őt terheli, de az nem, hogy ez akár jelentősen megemelheti fizetési kötelezettségeit, és amely lényegében (csak) arra terjedt ki, hogy az árfolyam a fogyasztó javára és terhére is változhat (Gfv.VII.30.315/2020/5.), mert ez nem elegendő arra, hogy az átlagosan tájékozott fogyasztó megalapozott döntést hozzon. (Gfv.VI.30.480/2021/5.)
- [58] A perbeli szerződés 8.1. pontja pedig csak annyit tartalmaz, hogy az adós tudomásul veszi a kizárólagosan őt terhelő árfolyamkockázat tényét. A kölcsönkérelem és az üzletszabályzat

fogyasztónak a kölcsön vonatkozásában jelentős árfolyamkockázata keletkezhet abban az pontjaiból is csak következtetni lehet az árfolyamkockázatra.

- [59] A felek nyilatkozata egyező volt abban a körben, hogy írásban külön tájékoztatást az árfolyamváltozásról az alperes nem adott. Külön kockázatfeltáró nyilatkozat hiányában az alperesnek kellett bizonyítania azt, hogy a szerződés megkötését megelőzően, de legkésőbb a szerződéskötéskor más módon megfelelő, világos és érthető tájékoztatást adott a felperesek számára az árfolyamkockázat felső határ nélküli, valós tartalmáról.
- [60] A bíróság a felperesek személyes előadása és tanú vallomása alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy a felperesek a kapott szóbeli tájékoztatás alapján nem voltak abban a helyzetben, hogy értékelni tudják a kölcsönszerződésnek a pénzügyi kötelezettségeikre gyakorolt gazdasági következményeit, a felperesek nem kaptak tájékoztatást az árfolyamkockázat felső határ nélküli, valós tartalmáról.
- [61] tanú vallomása alapján a felperesek csak olyan tájékoztatást kaptak, hogy ha az árfolyamváltozással számolni is kell, az elhanyagolható mértékű kockázatot jelent, és csak elhanyagolható mértékben növelheti a törlesztő részleteket.
- [62] A bíróság a hivatkozott üzletszabályzati rendelkezések, a kölcsönszerződés 8.1. pontja és a kölcsönkérelem egybevetésével azt állapította meg, hogy azok még egy pénzügyekben átlagosan tájékozott személy részére sem nyújtanak olyan információt, amelyből érthető módon tudna következtetést levonni az árfolyamváltozásról, vagy annak várható mértékéről, abból számára nem lehetett világos, hogy az árfolyamváltozásnak nincs felső határa, a törlesztőrészlet emiatt jelentős mértékben megemelkedhet.
- [63] A bíróság megítélése szerint a hivatkozott szerződéses rendelkezések, amely lényegében csak ismerteti az árfolyamkockázat lehetőségét és azt, hogy annak mértékét a fogyasztónak kell viselnie, de nem hívja fel a fogyasztó figyelmét kellő súllyal, átlátható módon az árfolyamromlás valós, lehetséges következményeire, arra, hogy annak esetleges, előre nem látható bekövetkezése az adós fogyasztó gazdasági helyzetét rendkívül súlyosan érintheti, nem világos és nem érthető.
- [64] A bíróság szerint így az alperesnek nem sikerült bizonyítania azt, hogy a szerződéskötést megelőzően a felperesek megfelelő tájékoztatást kaptak volna az árfolyamkockázat körében arról, hogy az konkrétan mire hat ki, annak a tőkére milyen hatása lehet, kizárólag a törlesztőrészletre gyakorolt hatására nézve rendelkezhetek a felperesek információval (II. r. felperes e körben elismerő nyilatkozatot tett), de arról nem volt tudomásuk, hogy az árfolyam korlátlan mértékben megemelkedhet, ezért a szerződés az árfolyamkockázati tájékoztatás nem megfelelő volta miatt érvénytelen.
- [65] A Kúria időközben iránymutatást alakított ki az árfolyamkockázat adósra történő áthárítására vonatkozó rendelkezés tisztességtelensége esetén érvényessé nyilvánítás körében alkalmazható jogkövetkezményekről, amelynek második módszertana alapján a felperesek a jogkövetkezmények alkalmazására keresetet terjesztettek elő aszerint, hogy kérték a szerződés hatályossá nyilvánítását annak megállapításával, hogy a felperesek 20%-os árfolyamkockázati plafon viselésére kötelezettek. A felperesek megjelölték, hogy a 20%-os árfolyamkockázat esetén a maximált árfolyam 207,24 Ft, mely alapján a törvényi elszámolás adatait alapul véve részletes elszámolást terjesztettek elő.

- [66] Az alperes vitatta a felperesek levezetését azon az alapon, hogy az nem az elszámolás adatain alapszik. Az alperes a kereset összecszerűségét konkrétan, tételesen vitató ellenkérelmet a bíróság kérdése ellenére (28. sz. jkv 5. oldal) sem terjesztett elő. A felperes által az összecszerűség körében tett, részletes, számszaki levezetés vitatása nélkül nincs olyan tényállítás az alperes részéről, amelynek igazolására a bizonyítás lefolytatható lenne, a követelés összege vitatása okának megjelölése nélkül a bizonyítás céltalan, az ilyen bizonyítás elrendelésének nincs helye.
- [67] Mivel a felpereseknek a követelés összegére tett tényelőadását az alperes tételesen, konkrétan nem vitatta, és a felperesek kereseti kérelmében levezetett összecszerűség összhangban állt az elszámolás adataival, a bíróság marasztalta az alperest a kereset szerinti összegben.
- [68] A felperesek a kérelmeiket eshetőlegesen terjesztették elő. Mivel a bíróság az elsődleges kérelmüknek helyt adott, nem vizsgálta a további kérelmek alaposságát.
- [69] A bíróság mellőzte a tanú meghallgatására vonatkozó alperesi bizonyítási indítványt az alábbiak miatt. A tanú az alperes által megjelölt címről nem volt idézhető, az alperes a tanú egyéb idézhető címét nem jelentette be. A bíróság a 39. sz. jegyzőkönyvbe foglaltan felhívta az alperest, hogy a jegyzőkönyv kézbesítésétől számított 8 napon belül nyilatkozzon arra vonatkozóan, hogy fenntartja-e a tanú meghallgatására vonatkozó indítványát, ellenkező esetben úgy tekinti, hogy a tanú meghallgatására vonatkozó indítványát nem tartja fenn. Mivel az alperes a megadott határidőn belül a bíróság felhívására nem nyilatkozott, a bíróság az előzetes figyelmeztetés figyelembevételével mellőzte a tanúbizonyítási indítványt.
- [70] A bíróság a perköltségviselés körében az alábbiak szerint határozott. A peres eljárás illetéke – az eshetőlegesen előterjesztett kereseti kérelmek közül a legmagasabb összegűt figyelembe véve – a felperesek teljes személyes költségfeljegyzési jogban részesültek, így az eljárási illeték feljegyzésre került.
- [71] A Pp. 101. § (1) bekezdése értelmében a bíróság a felet - a (2) bekezdésben foglalt kivétellel - az eljárást befejező határozatában hivatalból kötelezi a meg nem fizetett illeték, valamint az állam által előlegezett költség államnak történő megfizetésére.
- [72] A felperesek a keresetük erejéig ügyvédi munkadíj iránti igényt terjesztettek elő azon az alapon, hogy a látszólagos halmazatban álló kereseti kérelmek közül a legmagasabb összegű a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése a) pontja alapján polgári és közigazgatási perben, valamint egyéb közigazgatási bírósági eljárásban a munkadíj összege 10 millió Ft-ot meg nem haladó pertárgyérték esetén a pertárgyérték 5%-a, de legalább 10 000 Ft. Mindezek alapján a bíróság a rendelkező részben foglaltak szerint állapította meg az ügyvédi munkadíjat.
- [73] A Pp. 82. § (1) bekezdése alapján, ha törvény eltérően nem rendelkezik, a bíróság a felszámított perköltség viseléséről az eljárást befejező határozatban hivatalból dönt. A (2) bekezdés alapján a bíróság meghatározza a perköltség összegét és a megtérítésére köteles személyt annak megfizetésére kötelezi. A (3) bekezdés szerint a bíróság a perköltség összegét

a felszámítás és az ahhoz csatolt okiratok alapulvételével határozza meg. A felszámítani elmulasztott vagy a felszámítottnál magasabb összegű költséget a fél javára nem lehet figyelembe venni.

- [74] Tekintettel arra, hogy a felperes elsődleges kereseti kérelmének a bíróság egészében helyt adott, a felperes minősül pernyertesnek, amire tekintettel a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján a bíróság a pervesztes alperest kötelezte a bírósági illeték állam javára, továbbá a ügyvédi munkadíj felperesek részére történő megfizetésére.
- [75] A végzés elleni fellebbezési jog a Pp. 365. § (2) bekezdés a) pontján alapul.

Komárom, 2022. június 08.

bíró

